Súd:	Mestský súd Košice
Spisová značka:	K3-7C/36/2019
Identifikačné číslo súdneho spisu:	7519203389
Dátum vydania rozhodnutia:	08. 02. 2024
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ:	JUDr. Eva Kerecmanová
ECLI:	ECLI:SK:MSKE:2024:7519203389.4

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Mestský súd Košice sudkyňou JUDr. Evou Kerecmanovou v spore žalobcov: 1/ A. B., nar. XX.X.XXXX, bytom C. X, D., 2/ E. B., nar. X.X.XXXX, trvale bytom C. X, D. a 3/ F. G., nar. XX.X.XXXX, trvale bytom C. X, D., zastúpených JUDr. Juraj Ferenčík, PhD., s.r.o., so sídlom Krivá 23, Košice, IČO: 51034336, za ktorú koná advokát JUDr. Juraj Ferenčík PhD. proti žalovanej Allianz - Slovenská poisťovňa, a. s., so sídlom Dostojevského rad 4, Bratislava, IČO: 00151700, v konaní o náhradu nemajetkovej ujmy

r o z h o d o l :

I. Žalovaná j e p o v i n n á zaplatiť žalobkyni 1/ sumu 15.000,- eur, žalobkyni 2/ sumu 10.000,- eur a žalobkyni 3/ sumu 10.000,- eur, všetko do 3 dní od právoplatnosti tohto rozsudku.

II. V prevyšujúcej časti žalobu z a m i e t a .

III. Žalobkyniam 1/ až 3/ p r i z n á v a proti žalovanej nárok na náhradu trov konania v rozsahu 100 % z priznanej náhrady nemajetkovej ujmy. O výške tejto náhrady bude rozhodnuté samostatným uznesením.

o d ô v o d n e n i e :

1. Žalobkyne 1/ až 3/ sa žalobou podanou na Okresnom súde Košice – okolie (ďalej aj „súd“) domáhali, aby súd uložil žalovanej nahradiť im nemajetkovú ujmu, ktorá im vznikla usmrtením H. B., nar. XX.XX.XXXX, naposledy bytom C. X, D. pri dopravnej nehode 20.07.2017 pri obci I. F. J. – K. L., pri ktorej došlo k čelnej zrážke dvoch osobných motorových vozidiel, Škody Felície s evidenčným číslom D. červenej farby, ktorú v čase nehodil riadil vodič H. B. a B. M. N. s evidenčným číslom D. šedej metalízy, ktorú riadil O. E. I., ktorého zodpovednosť za škodu spôsobenú prevádzkou tohto vozidla bola poistená u žalovanej. Žalobkyňa 1/ ako manželka zosnulého žiadala priznať náhradu nemajetkovej ujmy vo výške 30.000,- eur, žalobkyne 2/ a 3/ ako dcéry zosnulého žiadali priznať náhradu nemajetkovej ujmy každá vo výške 20.000,- eur a zároveň žiadali priznať voči žalovanej náhradu trov konania. Žalobu skutkovo odôvodnili tým, že následok spôsobený protiprávnym konaním O. E. I. je značný a dotkol sa žalobkýň veľmi silným spôsobom, keďže ide o smrť ich príbuzného. Žalobkyne 2/ a 3/ sú dcéry zomrelého a spolu s matkou A. B. bývali všetci v spoločnej domácnosti so zomrelým, ktorého smrťou prišli o otca, manžela a blízku osobu. Vzniknutý následok je nereparovateľný a zásah do ich osobnostnej sféry veľmi citeľný. V dôsledku tejto dopravnej nehody spôsobenej vodičom O. E. I. došlo k zásahu do osobnostného práva žalobkýň tak, že bola narušená celistvosť ich rodiny a bolo zasiahnuté do ich súkromného a rodinného života, pričom, následky sú trvalé a neodstrániteľné, keď ochudobnenie žalobkýň v citovej oblasti je nenapraviteľné. V dôsledku tragickej smrti príbuzného žalobkýň pri dopravnej nehode došlo k nesmierne závažnej ujme, spočívajúcej v strate milovaného človeka, čím sú žalobkyne do budúcnosti ochudobnené o rodinný život s ním. Ujma spočíva aj v citovej strate, keď žalobkyne smrťou príbuzného stratili jeho lásku a radosť s ním prežívanú. Zároveň utrpeli citovú ujmu spočívajúcu v nepríjemných pocitoch úzkosti, smútku, zúfalosti a šoku zo smrti blízkej osoby, ktorá pretrváva a manželka zomrelého

musela dokonca vyhľadať odbornú lekársku pomoc, aby jej psychiater pomohol s prekonaním tohto náročného obdobia. Uvedenú ujmu riešila žalovaná ako nárok na sťaženie spoločenského uplatnenia, ktorý riadne likvidovala. Vodič O. E. I. svojím protiprávnym konaním, spočívajúcim v nerešpektovaní zákona o pozemných komunikáciách zasiahol do osobnostných práv žalobkýň, a to do ich práva na súkromný a rodinný život. Medzi žalobkyňami a H. B. existovali silné sociálne, morálne, citové a kultúrne vzťahy vytvorené v rámci ich súkromného a rodinného života, ktoré si budovali až do jeho smrti. Porušením práva na život príbuzného žalobkýň došlo k nedovolenému zásahu do práva na súkromie žalobkýň a takýmto protiprávnym zásahom tretej osoby do práva na súkromie resp. práva na rodinný život bola žalobkyniam spôsobená ujma, ktorá im natrvalo a úplne bráni ďalej naplno napĺňať ich citové potreby. Týmto nečakaným a šokujúcim úmrtím príbuzného žalobkýň došlo k tak závažnému zásahu do práva na ochranu ich osobnosti, spočívajúceho v obmedzení ich súkromného a rodinného života, že žiadna z morálnych foriem zadosťučinenia nie je postačujúca. Žalobkyne majú za to, že predpoklady pre priznanie nemajetkovej ujmy v peniazoch sú dané, keďže je nepochybné, že ujmu, ktorá im vznikla, by na ich mieste každá iná osoba považovala za ujmu objektívne závažnú. Na preukázanie tvrdených skutočností žalobkyne predložili súdu listinné dôkazy, a to obžalobu Okresnej prokuratúry Košice – okolie voči O. E. I., výzvu na náhradu nemajetkovej ujmy z 2.5.2019 adresovanú žalovanej, oznámenie žalovanej z 15.5.2019, úmrtný list H. B..

2. Žalovaná v písomnom vyjadrení k žalobe vzniesla námietku nedostatku svojej vecnej pasívnej legitimácie v spore, majúc za to, že žalobkyňami uplatnené nároky na náhradu nemajetkovej ujmy nie sú predmetom poistného krytia z poistného zmluvného poistenia zodpovednosti za škodu spôsobenú prevádzkou motorového vozidla upravenú zákonom č. 381/2001 Z. z., argumentujúc rozhodnutiami Najvyššieho súdu SR sp. zn. 4Cdo 139/2011, 3Cdo 301/2012, 4Cdo 168/2009. Ďalšou zásadnou námietkou žalovanej bolo, že v prípade neoprávneného zásahu do osobnostných práv majú dotknuté osoby nárok v zmysle § 13 Občianskeho zákonníka v prvom rade domáhať sa zdržania neoprávnených zásahov, ďalej odstránenia následkov neoprávneného zásahu a poskytnutia primeraného zadosťučinenia. Satisfakcia prichádza do úvahy v prvom rade v podobe morálnej, pričom náhrada nemajetkovej ujmy v peniazoch prichádza do úvahy len vtedy, ak by sa morálna satisfakcia nezdala postačujúca. Povinnosť poskytnúť primerané zadosťučinenie podľa § 13 Občianskeho zákonníka je sankciou osobne spätou s osobou, ktorá sa neoprávneného zásahu do osobnostných práv fyzickej osoby dopustila, pričom táto osoba nie je totožná so žalovanou, ktorá nijako nezasiahla do osobnostných práv žalobkýň resp. o tejto skutočnosti žalobkyne nepredložili žiaden dôkaz. Namietla aj výšku žalobkyňami požadovanej náhrady nemajetkovej ujmy, majúc za to, že žalobkyne neuvádzajú, akým spôsobom k nej dospeli. Uviedla, že za neadekvátnu a premrštenú považuje žalobkyňami uplatnenú náhradu nemajetkovej ujmy aj s poukazom na ust. § 5 ods. 1 zákona č. 215/2006 Z. z. o odškodňovaní osôb poškodených násilnými trestnými činmi, v zmysle ktorého pozostalým po obetiach násilných trestných činov je vyplácaná náhrada do maximálnej výšky 50-násobku minimálnej mzdy pre všetkých poškodených spolu. Výška minimálnej mzdy v roku 2017 bola 435,- eur. Pozostalí po obeti násilného trestného činu v roku 2017 by teda boli štátom odškodnení spolu sumou 21.750,- eur. Žalobkyňami požadovaná náhrada nemajetkovej ujmy by prevyšovala náhradu, ktorá v súhrne prináleží obetiam násilných trestných činov, pričom v danom prípade zrejme pôjde o nedbanlivostný trestný čin, ktorého následkom je smrť, a preto nie je dôvodné zaväzovať iné subjekty na úhradu súm mnohonásobne vyšších ako je tomu v prípade násilných trestných činov. Nárok uplatňovaný žalobkyňou 1/ v tomto konaní rozporovala aj dôvodiac tým, že je duplicitou ku ňou už obdržanej náhrade za sťaženie spoločenského uplatnenia za úzkostne depresívne stavy spôsobené smrťou manžela pri spomienke na dopravnú nehodu, ktoré boli hodnotené a žalovanou odškodnené sumou 5.724,- eur dňa 29.10.2018. Vzhľadom k uvedenému navrhla žalobou zamietnuť a priznať jej náhradu trov konania voči žalobkyniam v rozsahu 100 %.

3. Žalobkyne v písomnom vyjadrení tzv. replike uviedli, že námietka nedostatku pasívnej legitimácie žalovanej v spore je nedôvodná s poukazom na aktuálnu judikatúru Najvyššieho súdu SR ako aj Ústavného súdu SR, najmä rozsudok Najvyššieho súdu SR z 31.7.2017 sp. zn. 6MCdo 1/2016 uverejnený v zbierke stanovísk Najvyššieho súdu SR a rozhodnutí súdov Slovenskej republiky č. 61/2018. Uviedli ďalej, že príčinná súvislosť medzi usmrtením H. B. a zásahom do súkromného a rodinného života žalobkýň je preukázaná skončeným vyšetrovaním dopravnej nehody, ktorú spôsobil vodič motorového vozidla pri jeho vedení. Výsledky vyšetrovania odôvodnili ďalší postup v trestnom konaní, a to podanie obžaloby na súd a následné konanie pred súdom. Týmito výsledkami vyšetrovania je viazaný aj civilný súd, a preto niet dôvodu pochybovať o príčinnej súvislosti. H. B. bol účastníkom

dopravnej nehody, ktorá vznikla pri vedení motorového vozidla. Zodpovednosť prevádzkovateľa motorového vozidla za škodu je objektívna a nie je potrebné zavinené protiprávne konanie. Z doteraz vykonaného dokazovania pred súdom je zrejmé, že nehodu nezavinil H. B., keďže trestné konanie je vedené proti vodičovi O. I.. K uplatnenej výške náhrady nemajetkovej ujmy žalobkyne uviedli, že je daná individuálnou úvahou súdu, ku každému prípadu osobitne, pričom žalobkyne poskytli svoju argumentáciu a opreli ju o konkrétne, novšie a aktuálnejšie rozhodnutia súdov ohľadom priznávanej náhrady nemajetkovej ujmy. Žalobkyne k poznámke žalovanej o tom, že by náhrada nemajetkovej ujmy mala odzrkadľovať aj „ekonomickú realitu“ uviedli, že žalovaná v roku 2018 dosiahla zisk 76 255 000,- eur, čo je v porovnaní s požadovanou náhradou nemajetkovej ujmy naozaj značný nepomer a vyplatenie žalovanej sumy by žalovanú žiadnym spôsobom neovplyvnilo.

4. Žalovaná v písomnom vyjadrení tzv. duplike uviedla, že žalobkyne svoje tvrdenia opakujú, preto k nim už nebude zaujímať stanovisko. Zotrvala na tom, že žalobkyňami uplatnený nárok je neprimerane vysoký a doplnila, že pri určení výšky nemajetkovej ujmy súd musí vychádzať zo zásady primeranosti a riadiť sa určitými kritériami tak na strane poškodeného, ale aj zodpovedného subjektu. Uviedla, že ako pomocné kritérium pri určení konkrétnej výšky nemajetkovej ujmy je možné použiť ustanovenia § 5 a § 6 zákona č. 215/2006 Z.z o odškodňovaní osôb poškodených násilnými trestnými činmi, kde v prípade spôsobenia smrti má poškodený nárok na vyplatenie odškodnenia v sume 50-násobku minimálnej mzdy, čo v súdenom prípade predstavuje sumu 24.000,- eur, pričom ak majú viacerí poškodení právo na odškodnenie, rozdelí sa táto suma medzi nich. Dôvodnosť svojej argumentácie žalovaná oprela o rozhodovaciu prax súdov, pričom predložila rozhodnutie Krajského súdu Banská Bystrica sp. zn. 13Co/424/2017 z 13.06.2019.

5. Uznesením z 15.3.2022 sp. zn. 7C/36/2019-98 súd prerušil konanie do právoplatného skončenia trestného konania vedeného Okresným súdom Košice – okolie pod sp. zn. 4T/28/2018, v ktorom sa riešila otázka zavinenia dopravnej nehody a smrti H. B. 20.7.2017 poistencom žalovanej O. E. I. ako vodičom osobného motorového vozidla zn. Škoda Octavia Combi pri strete prevádzky dvoch motorových vozidiel teda otázka nevyhnutná pre posúdenie pasívnej legitimácie žalovanej v spore (súd je podľa § 193 tretia veta CSP viazaný rozhodnutím príslušných orgánov o tom, že bol spáchaný trestný čin a o tom kto ho spáchal), ako aj otázka okolností, za ktorých k porušeniu práva došlo, čo je jedno z kritérií pre určenie výšky náhrady nemajetkovej ujmy, keďže z hľadiska určenia osoby zodpovednej za zásah do osobnostných práv žalobkýň smrťou H. B., bolo potrebné mať preukázané, kto z vodičov a v akej miere zavinil dopravnú nehodu, prípadne spoluzavinenie poškodeného. Po jeho právoplatnom skončení súd uznesením z 9.12.2022 sp. zn. 7C/36/2019 – 107 rozhodol o pokračovaní v konaní.

6. Z dôvodu zániku Okresného súdu Košice – okolie a prechodu výkonu súdnictva z tohto súdu na Mestský súd Košice je od 1.6.2023 vec vedená Mestským súdom Košice (ďalej aj „súd“) pod sp. zn. K3-7C/36/2019 (§18m zákona 371/2004 Z. z. o sídlach a obvodoch súdov SR v znení zmien a doplnkov).

7. Súd vykonal dokazovanie výsluchom žalobkýň 1/ až 3/, oboznámením sa s listinnými dôkazmi, ktoré sú súčasťou súdneho spisu, oboznámením listinných dôkazov z pripojeného trestného spisu Okresného súdu Košice – okolie sp. zn. 4T/28/2018 a zistil tento skutkový stav:

8. Dňa 20.7.2017 v čase o 9.31 hod viedol O. E. I. služobné motorové vozidlo zn. Škoda Octavia Combi EČV: D. šedej metalízy, s ktorým premával po štátnej ceste III/3410 smerom od obce Sady nad Torysou, časť Zdoba na Košice, pričom asi po 1 km od obce Sady nad Torysou časť Zdoba nevenoval dostatočnú pozornosť vedeniu motorového vozidla a situácii v cestnej premávke, následkom čoho prešiel so služobným motorovým vozidlom do protismeru v miernej pravotočivej zákrute, kde sa čelne zrazil s protiidúcim osobným motorovým vozidlom zn. Škoda Felícia EČV: D. červenej farby prichádzajúcim od Košíc smerom do obce Sady nad Torysou časť Zdoba, ktoré v tom čase riadil vodič H. B., nar. XX.XX.XXXX, bytom D. – P., C. XXXX/X, kde pri uvedenej dopravnej nehode H. B. utrpel zranenia, a to poranenia hrudníka pravdepodobne zlomeniny rebier, pohmoždenie pľúc, krvácanie do hrudníka, pravdepodobne zlomeniny koncovej časti ľavej stehennej kosti, tržné rany pravého predkolenia, odierky ľavého predlaktia, vplyvom ktorých následne po prevoze do nemocnice zomrel, spolujazdkyňa B. Q. A. B., nar. XX.XX.XXXX, bytom C. X, D. utrpela poúrazový šok, pomliaždenie s krvnou podliatinou a opuchom na ľavom ramene, zlomeninu ľavého predlaktia s dvojitou zlomeninou lakťovej kosti s posunom, pomliaždenie s odreninou na hrudníku, sériovú zlomeninu III. až VII. rebra vľavo s malým únikom tekutiny do hrudnej dutiny obojstranne, pomliaždenie brušnej steny a podžalúdkovej žľazy,

pomliaždenie s odreninami po oboch stranách panvy, krvácanie do moču a pomliaždenie s opuchom a krvnou podliatinou na ľavom predkolení, ktoré si vyžiadali dobu liečenia v trvaní do 4 mesiacov, čím porušil ustanovenia § 4 ods.1 písm. c/ a § 9 ods. 1 zákona č. 8/2009 Z.z. o cestnej premávke v platnom znení teda inému z nedbanlivosti spôsobil smrť a taký čin spáchal závažnejším spôsobom konania, a to porušením dôležitej povinnosti uloženej mu podľa zákona čím spáchal prečin usmrtenia podľa § 149 ods. 1, ods. 2 písm. a/ Trestného zákona s poukazom na § 138 písm. h/ Trestného zákona v jednočinnom súbehu s prečinom ublíženia na zdraví podľa § 157 ods. 1, ods. 2 písm. a/ Trestného zákona s poukazom na § 138 písm. h/ Trestného zákona, za čo bol odsúdený podľa § 149 ods. 2 Trestného zákona, § 36 písm. j/ Trestného zákona, § 37 písm. h/ Trestného zákona, § 38 ods. 2 Trestného zákona v spojení s § 41 ods. 1 Trestného zákona na úhrnný trest odňatia slobody v trvaní 2 /dvoch / rokov, ktorý mu bol podľa § 49 ods. 1 písm. a/, § 50 ods. 1 Trestného zákona podmienečne odložený na skúšobnú dobu v trvaní 5 /piatich /rokov a podľa § 61 ods. 1, ods. 2 Trestného zákona mu bol uložený trest zákazu činnosti viesť všetky druhy motorových vozidiel na dobu 7 /sedem/ rokov. Uvedené súd zistil z rozsudku Okresného súdu Košice – okolie sp. zn. 4T/28/2018-521 z 06.09.2022 právoplatného 22.09.2022.

9. Žalobkyňa 1/ je manželkou a žalobkyne 2/ a 3/ deťmi zosnulého H. B. (sobášny list žalobkyne 1/ s H. B. a rodné listy žalobkýň 2/ a 3/).

10. Z trestného spisu Okresného súdu Košice – okolie sp. zn. K3- 4T/28/2018 bolo zistené zo znaleckého posudku č. 94/2021 z 20.8.2021 vypracovaného Ústavom súdneho inžinierstva Žilinskej univerzity v Žiline, že technickou príčinou predmetnej dopravnej nehody bola nesprávna technika jazdy vodiča vozidla Škoda Octavia, a to nesprávne smerové vedenie – jazda v protismernej časti vozovky, ktorá bola tým prvkom nehodového deja, ktorý vyvolal kolíznu situáciu a súčasne vodičovi vozidla znemožnil zabrániť dopravnej nehode (str. 85 posudku, odpoveď na otázku 3).

11. Z rozsudku Okresného súdu Košice – okolie sp. zn. 4T/28/2018-521 z 06.09.2022 bolo z jeho odôvodnenia zistené, že:
- vo veci vyslúchnutý súdny znalec z odboru dopravy Ing. Zoltán Béreš na hlavnom pojednávaní potvrdil závery svojho písomného znaleckého posudku. Uviedol, že vznik dopravnej nehody bol vyvolaný vytvorením náhlej prekážky v dráhe vozidla Škody Felície riadeným poškodeným neb. H. B. vozidlom Škody Octavia riadeným obžalovaným O. E. I., ktoré v miernej pravotočivej zákrute prešlo viac ako polovicou šírky vozidla za súvislú deliacu čiaru do dráhy vozidla B. Q.. Vzhľadom k neustálemu spochybňovaniu záverov predmetného znaleckého posudku obhajobou obžalovaného pri výsluchu znalca na hlavnom pojednávaní a k ozrejmeniu okolnosti, aký vplyv na konečnú polohu vozidiel po dopravnej nehode mal náraz vozidla B. Q. do stromu počas nehodového deja, bol za účelom odstránenia nejasností v doposiaľ vykonanom znaleckom dokazovaní do konania pribratý Ústav súdneho inžinierstva Žilinskej univerzity v Žiline, ktorého závery písomného znaleckého posudku na hlavnom pojednávaní prezentoval súdny znalec doc. Ing. R. D., R. a pri výsluchu podal detailný rozbor nehodového deja. Na základe výpovedí svedkyne – poškodenej A. B. a obžalovaného, zabezpečených stôp bol analyzovaný pohyb vozidiel pred zrážkou so záverom, že priebeh nehodového deja tak, ako to uvádzal obžalovaný, je z technického hľadiska neprijateľný. V priebehu nehodového deja došlo k nárazu ľavej prednej časti vozidla Škoda Octavia do ľavej prednej časti vozidla škoda Felícia, pričom obe vozidlá po zrážke rotovali a pohybovali sa do konečných polôh zdokumentovaných Policajným zborom, pričom vozidlo Škoda Felícia zadnou časťou narazilo do vegetácie nachádzajúcej sa za priekopou. K zrážke došlo v jazdnom pruhu vodiča B. Q., za miestom zrážky boli zadokumentované drecie stopy po poškodených ľavých predných kolesách resp. po ich zavesení. Technika jazdy vodiča Škoda Octavia nebola správna, lebo vodič sa nepohyboval vo svojom jazdnom pruhu vpravo, pri pravom okraji jazdného pruhu pre jeho smer jazdy, ale čiastočne zasahoval do protismerného pruhu. V technike jazdy vodiča B. Q. neboli zistené prvky v rozpore s technickým výkladom pravidiel cestnej premávky a jeho jazdu možno považovať za správnu. Uviedol, že vodič vozidla Škoda Octavia sa v úseku komunikácie, kde došlo k dopravnej nehode pohyboval rýchlosťou nižšou ako bola rýchlosť pre jeho smer jazdy povolená / 90 km/h / a rýchlosťou nižšou, ako bola pre daný smerový oblúk primeranou. Vylúčil stratu smerovej stability vozidla z dôvodu neprimeranej rýchlosti, ktorá mohla zapríčiniť prejazd do protismerného jazdného pruhu. V mieste, kde došlo k stretu oboch vozidiel sa vodič tohto vozidla pohyboval v protismernej časti vozovky.
- zo záverov znaleckého posudku znalcov z odboru zdravotníctvo a farmácia, odvetvie súdne lekárstvo o príčine smrti nebohého H. B. vyplýva, že poranenia, ktoré utrpel sú v príčinnej súvislosti s dopravnou nehodou a smrť menovaného bola v príčinnej súvislosti s poraneniami, ktoré utrpel pri dopravnej

nehode; išlo o násilnú smrť – šok po úraze pri poraneniach vnútrohrudných a vnútrobrušných orgánov / polytrauma/.

12. Z výpovede žalobkyne 1/ bolo zistené, že so zosnulým boli manželmi 30 rokov. Tvorili šťastnú rodinu. K dopravnej nehode došlo, keď išli s manželom na záhradu, kde chceli robiť posadenie pre rodinu, ale už tam nedošli. Po nehode bola určitú dobu v bezvedomí. Keď sa prebrala, cítila silnú bolesť. Na mieste nehody už boli policajti, chvíľu nato prišli aj hasiči a sanitka. Videla v akom stave je manžel. Bol v bezvedomí, hlavu mal sklonenú, nedalo sa s ním komunikovať, snažil sa odpovedať, ale nedalo sa mu. Po nehode boli s manželom hospitalizovaní v rôznych nemocniciach. O manželovej smrti sa dozvedela od dcéry E.. S jeho smrťou sa vyrovnávala ťažko. Musela vyhľadať pomoc psychiatra, ktorý jej nasadil liečbu a po polroku sa mohla vrátiť do práce. Od smrti manžela bolo všetko pre ňu ťažké, hlavne keď sa niečo v domácnosti pokazilo alebo bolo potrebné niečo vybaviť. Väčšinou v takých prípadoch volá dcéram. V čase keď došlo k dopravnej nehode pracovala ako upratovačka v škôlke za minimálnu mzdu a manžel pracoval ako technicko-hospodársky pracovník v Eurobuse. Manžel zarábal viac. Hospodárili spoločne, výplaty im chodili na účet. Uviedla, že vodič druhého vozidla sa jej neospravedlnil. Už na mieste dopravnej nehody sa snažil zvaliť vinu na nich, ani si nepripustil, že on by bol ten, kto spôsobil dopravnú nehodu.

13. Z výpovede žalobkyne 2/ bolo zistené, že o smrti otca sa dozvedela tak, že volala mame, keďže rodičia mali ísť na chalupu. Tá jej zdvihla telefón, ale ťažko sa s ňou komunikovalo, povedala jej že mali nehodu. Vypýtala si k telefónu sestričku, od ktorej zistila, že otec je v novej nemocnici, ale nič bližšie sa od nej nedozvedela. Následne išla do novej nemocnice, kde jej lekár oznámil, že otec nehodu neprežil. Dávala potom vedieť ostatným rodinným príslušníkom, čo sa stalo. Najhoršie bolo dať to vedieť otcovej mame, teda babke, pretože otec bol jedináčik a bola kardiačka. Vyrovnaná s tým, že otec zomrel, nie je dodnes. Mali veľmi dobrý vzťah, so všetkým sa na neho mohla obrátiť. V čase smrti otca žila s rodičmi v jednej domácnosti, kde má doteraz trvalý pobyt, ale aktuálne tam už nebýva. V čase otcovej smrti mala 27 rokov, bola nezamestnaná, vo veku kedy mohla byť zárobkovo činná. Po smrti otca riešila všetky veci, ktoré mal dovtedy na starosti on – nákupy pre babku, vybavovačky, mama bola po dopravnej nehode polroka práceneschopná. Otec jej chýba, postráda podporu z jeho strany, zostalo po ňom prázdne miesto. Od O. E. I. sa nedočkala ospravedlnenia. Raz sa s ním stretla, keď mama išla na výsluch na políciu, ani úprimnú sústrasť jej nepoprial.

14. Z výpovede žalobkyne 3/ bolo zistené, že v čase smrti otca nežila s rodičmi v spoločnej domácnosti, tretím rokom bola v zahraničí, kde pracovala. O úmrtí otca sa dozvedela v práci okolo tretej poobede, volala jej sestra. Hneď išla domov do Košíc. V čase nehody mala 28 rokov. So smrťou otca sa vyrovnávala ťažko aj tým, že bola sama v zahraničí. S otcom mala dobré vzťahy. Keď pracovala v zahraničí komunikovali spolu takmer denne cez Viber, Whatsapp. Po smrti otca zmenila prácu kvôli prístupu ľudí, ktorí s ňou pracovali, pristupovali k nej s ľútosťou, opatrnosťou. So sestrou sa jej po úmrtí otca naštrbili vzťah kvôli tom, že sestra jej dávala za vinu, že po smrti otca zostala v zahraničí a ona sa musela o všetko starať. Jej vzťah s mamou sa utužil. Vodiča druhého vozidla videla raz na trestnom pojednávaní, žiadnu sústrasť jej nevyslovil.

15. Z lekárskeho posudku o sťažení spoločenského uplatnenia žalobkyne z 27.9.2018 bolo zistené, že v súvislosti s poškodením na zdraví 20.7.2017 bolo ohodnotené jej sťaženie spoločenského uplatnenia za položku 255 – vážne duševné poruchy vzniknuté pôsobením drsných zážitkov alebo iných nepriaznivých psychologických činiteľov a tiesnivých situácií počtom 600 bodov, čo bolo zdôvodnené tým, že jej úzkostné a emočne nestabilné stavy pretrvávajú dlhodobo, nedochádza k želateľnému zlepšovaniu zdravotného stavu, pred nehodou nemala žiadne psych. obtiaže, bola na svoj vek činorodá, vitálna, stav po nehode sa zmenil nepriaznivo, obmedzené je jej zaradenie do spoločnosti, obmedzený je jej kultúrny a spoločenský život, kedy bez životného partnera odmieta spoločenské akcie, pretrvávajú úzkostné a emočne nestabilné stavy.

16. Z lekárskych správ žalobkyne súd zistil, že bola liečená v psychiatrickej ambulancii pre dospelých E. E. E. s diagnózou F43.2 Adaptačné poruchy od 3.10.2017 do 19.5.2018 farmakologicky.

17. Podľa § 11 zákona č. 40/1964 Zb. Občiansky zákonník (ďalej len „Občiansky zákonník“) fyzická osoba má právo na ochranu svojej osobnosti, najmä života a zdravia, občianskej cti a ľudskej dôstojnosti, ako aj súkromia, svojho mena a prejavov osobnej povahy.

18. Podľa § 13 ods. 1 Občianskeho zákonníka fyzická osoba má právo najmä sa domáhať, aby sa upustilo od neoprávnených zásahov do práva na ochranu jej osobnosti, aby sa odstránili následky týchto zásahov a aby jej bolo dané primerané zadosťučinenie.

19. Podľa § 13 ods. 2 Občianskeho zákonníka, pokiaľ by sa nezdalo postačujúce zadosťučinenie podľa odseku 1 najmä preto, že bola v značnej miere znížená dôstojnosť fyzickej osoby alebo jej vážnosť v spoločnosti, má fyzická osoba tiež právo na náhradu nemajetkovej ujmy v peniazoch.

20. Podľa § 13 ods. 3 Občianskeho zákonníka výšku náhrady podľa ods. 2 určí súd s prihliadnutím na závažnosť vzniknutej ujmy a na okolnosti, za ktorých k porušeniu práva došlo.

21. Podľa § 420 ods. 1 Občianskeho zákonníka každý zodpovedá za škodu, ktorú spôsobil porušením právnej povinnosti.

22. Podľa § 4 ods. 1 písm. c) zákona č. 8/2009 Z. z. o cestnej premávke v znení účinnom v čase dopravnej nehody 20.7.2017 (ďalej len „ zákon č. 8/2009 Z.z.“) vodič je povinný venovať sa plne vedeniu vozidla a sledovať situáciu v cestnej premávke.

23. Podľa § 9 ods. 1 zákona č. 8/2009 Z.z. vodič je povinný na vozovke alebo v jazdnom pruhu jazdiť vpravo pri pravom okraji vozovky alebo jazdného pruhu; to neplatí pri obchádzaní, predchádzaní, otáčaní alebo odbočovaní.

24. Podľa § 1 ods. 1 zákona č. 381/2001 Z. z. o povinnom zmluvnom poistení zodpovednosti za škodu spôsobenú prevádzkou motorového vozidla v znení účinnom v čase dopravnej nehody 20.7.2017 (ďalej len „zákon č. 381/2001 Z. z.“), tento zákon upravuje povinné zmluvné poistenie zodpovednosti za škodu spôsobenú prevádzkou motorového vozidla (ďalej len „poistenie zodpovednosti“) a zriadenie Slovenskej kancelárie poisťovateľov (ďalej len „kancelária“).

25. Podľa § 2 zákona č. 381/2001 Z. z. na účely tohto zákona sa rozumie: d) poisťovateľom poisťovňa, poisťovňa z iného členského štátu alebo zahraničná poisťovňa, ktorá je oprávnená vykonávať poistenie zodpovednosti na území Slovenskej republiky na základe osobitného predpisu, f) poisteným ten, na koho sa vzťahuje poistenie zodpovednosti, g) poškodeným ten, kto utrpel prevádzkou motorového vozidla škodu a má nárok na náhradu škody podľa tohto zákona.

26. Podľa § 4 ods. 1 zákona č. 381/2001 Z. z. poistenie zodpovednosti sa vzťahuje na každého, kto zodpovedá za škodu spôsobenú prevádzkou motorového vozidla uvedeného v poistnej zmluve.

27. Podľa § 4 ods. 2 písm. a) zákona č. 381/2001 Z. z. poistený má z poistenia zodpovednosti právo, aby poisťovateľ za neho nahradil poškodenému uplatnené preukázané nároky na náhradu škody na zdraví a nákladov pri usmrtení.

28. Podľa § 15 ods. 1 zákona č. 381/2001 Z. z. náhradu škody uhrádza poisťovateľ poškodenému. Poškodený je oprávnený uplatniť svoj nárok na náhradu škody priamo proti poisťovateľovi a je povinný tento nárok preukázať.

29. Analogické použitie ust. § 420 Občianskeho zákonníka sa uplatní pri určení osoby zodpovednej za zásah do osobnosti fyzickej osoby vyvolaný osobitnou povahou prevádzky dopravných prostriedkov. Pri skúmaní predpokladov tejto zodpovednosti sa postupuje podľa § 13 Občianskeho zákonníka, pretože predmetom konania je náhrada nemajetkovej ujmy v peniazoch (peňažné zadosťučinenie) ako občianskoprávna sankcia za neoprávnený zásah do práva na ochranu osobnosti.

30. Vykonaným dokazovaním bolo preukázané a medzi stranami nebolo sporné, že zo strany vodiča motorového vozidla Škoda Octavia O. E. I. došlo k protiprávnemu konaniu (porušenie pravidiel cestnej premávky, a to § 4 ods. 1 písm. c) a § 9 ods. 1 zákona č. 8/2009 Z. z. o cestnej premávke v znení účinnom v čase dopravnej nehody 20.7.2017), nepriaznivému následku (usmrteniu H. B. blízkeho príbuzného žalobkýň) a je daná príčinná súvislosť medzi uvedeným protiprávnym konaním a nepriaznivým následkom, keďže zosnulý H. B. utrpel pri dopravnej nehode zranenia, ktorým po

prevoze do nemocnice podľahol. Zavinenie O. E. I. bolo konštatované rozsudkom Okresného súdu Košice – okolie sp. zn. 4T/28/2018 z 6.9.2022 právoplatným 22.9.2022 (O. E. I. z nedbanlivosti spôsobil smrť, skutok spáchal závažnejším spôsobom konania, porušením dôležitej povinnosti uloženej mu podľa zákona, čím spáchal prečin usmrtenia podľa § 149 ods. 1, ods. 2 písm. a) Trestného zákona v jednočinnom súbehu s prečinom ublíženia na zdraví podľa § 157 ods. 1, ods. 2 písm. a/ Trestného zákona s poukazom na § 138 písm. h/ Trestného zákona), pričom súd je rozhodnutím príslušných orgánov o tom, že bol spáchaný trestný čin a kto ho spáchal viazaný podľa § 193 tretia veta CSP.

31. Medzi stranami nebolo sporné, že zosnulý H. B. dopravnú nehodu nezavinil.

32. Sporné medzi stranami nebolo ani to, že zodpovednosť za škodu spôsobenú prevádzkou motorového vozidla Škoda Octavia Combi bola poistená u žalovanej a predmetné poistenie zodpovednosti sa vzťahuje na vodiča vozidla zodpovedajúceho za škodu spôsobenú prevádzkou motorového vozidla podľa § 4 ods. 1 zákona č. 381/2001 Z. z.

33. Je pravdou, že pred všeobecnými súdmi Slovenskej republiky existovali rôzne výklady a názory súdov ako aj odbornej praxe na to, či poisťovňa ako poisťovateľ zodpovednosti za škodu spôsobenú prevádzkou motorového vozidla zodpovedá aj za nároky, ktoré vznikli pri škodovej udalosti v rozsahu povinného zmluvného poistenia, ktoré je povinný uspokojiť poistený z titulu náhrady nemajetkovej ujmy, ktorá vznikla zásahom do osobnostných práv podľa § 11 a nasl. Občianskeho zákonníka. Rozhodnutiami Najvyššieho súdu SR sp. zn. 6 Mcdo 1/2016 z 31.7.2017 publikovaného v Zbierke stanovísk Najvyššieho súdu a rozhodnutí súdov Slovenskej republiky č. 8/2018 pod č. R 61/2018 a Ústavného súdu SR sp. zn. I. ÚS 206/2015, I. ÚS 474/2016, III.ÚS 85/2020 však bola ustálená prax tak, že škodou pre účely zákona č. 381/2001 Z.z. o povinnom zmluvnom poistení zodpovednosti za škodu spôsobenú prevádzkou motorového vozidla a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších zmien a doplnení je aj nemajetková ujma spočívajúca v zásahu do osobnostných práv pozostalých obete dopravnej nehody spôsobenej prevádzkou motorového vozidla a v spore o náhradu takejto ujmy je poisťovňa pasívne legitimovaná.

34. Pasívna legitimácia žalovanej v spore teda je daná podľa ust. § 823 Občianskeho zákonníka v spojení s ust. § 15 ods. 1 a § 4 ods. 2 zákona č. 381/2001 Z. z. Uvedené akceptovala aj žalovaná, ktorá počas konania stiahla vznesenú námietku nedostatku svojej vecnej pasívnej legitimácie v spore.

35. Zásah do osobnostných práv žalobkýň nastal momentom smrti ich otca a manžela H. B. t.j. 20.7.2017.

36. Žalobkyne si podanou žalobou uplatnili náhradu nemajetkovej ujmy v peniazoch za neoprávnený zásah do ich súkromného a rodinného života. Ust. § 11 Občianskeho zákonníka upravuje ochranu súkromia, ktorá zahŕňa i právo fyzickej osoby vytvoriť a udržiavať vzťahy s inými ľuďmi, predovšetkým v citovej oblasti, aby bolo možné rozvíjať a napĺňať vlastnú osobnosť a viesť rodinný život. Súkromie v sebe zahŕňa aj sféru rodinného života. Zásahom do práva na ochranu súkromia fyzickej osoby potom je aj zásah spočívajúci v úplnej deštrukcii úzkej rodinnej väzby usmrtením člena rodiny.

37. V konaní bolo preukázané, že žalobkyne vytvárali so zosnulým H. B. úzky okruh rodiny s dobre vyvinutými sociálnymi a citovými väzbami. Je potom samozrejmé, že smrť ich otca a manžela bola citeľným zásahom do sféry ich súkromného a citového života. Jeho smrťou stratili možnosť ďalej udržiavať a rozvíjať vzťahy s ním a o túto sféru prirodzených vzťahov sú ochudobnení, pričom ide o nenávratný stav. Túto stratu prekonávali s výraznými a pretrvávajúcimi ťažkosťami, smrť blízkeho človeka prináša množstvo zložitých prežívaní, bolestí, silných emócií a utrpenia, s ktorými sa človek ťažko vyrovnáva. Žalobkyniam vzniknutá trauma je neodstrániteľná, smrťou ich blízkeho príbuzného došlo k nenávratnej deštrukcii týchto medziľudských väzieb a tým k intenzívnemu zásahu do ich osobnostných práv, práva na súkromie a rodinný život, za ktoré následky nie je postačujúca morálna satisfakcia (trest uložený O. E. I. v trestnom konaní) a nárok žalobkýň na náhradu nemajetkovej ujmy v peniazoch je dôvodný.

38. Pre určenie výšky náhrady nemajetkovej ujmy sú v § 13 ods. 3 Občianskeho zákonníka stanovené dve kritériá, a to 1/ závažnosť vzniknutej ujmy a 2/ okolnosti, za ktorých k porušeniu práva došlo. Nemajetkovú ujmu na rozdiel od škody na majetku nie je možné kvantifikovať. Podľa ustálenej judikatúry

ďalšími kritériami na strane poškodeného sú najmä intenzita vzťahu pozostalého so zomrelým, vek zomrelého a pozostalého, otázka existenčnej závislosti pozostalého na usmrtenej osoby, morálne zadosťučinenie vo forme právneho postihu žalovaného (spravidla trestnoprávna sankcia) a na strane škodcu najmä miera zavinenia, postoj škodcu (ľútosť, náhrada škody, ospravedlnenie a iné), dopad udalosti do sféry pôvodcu, majetkové pomery škodcu.

39. Občiansky zákonník maximálnu ani minimálnu hranicu výšky zadosťučinenia v peniazoch neupravuje. Ustanovenie § 13 ods. 1 Občianskeho zákonníka ustanovuje len, že zadosťučinenie má byť primerané. Určenie výšky náhrady nemajetkovej ujmy v peniazoch je vecou úvahy súdu, ktorý sa pri tejto úvahe musí riadiť dvoma hore uvedenými taxatívne stanovenými kritériami podľa § 13 ods. 3 Občianskeho zákonníka (rozhodnutie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 3 Cdo/137/2008), a to tak vo vzťahu k postihnutej osobe ako aj vo vzťahu k subjektu, ktorý neoprávnený zásah spôsobil, aby bola zabezpečená požiadavka účinného a primeraného zadosťučinenia za vzniknutú nemajetkovú ujmu, ako aj požiadavka nezneužívania tohto právneho prostriedku na neprípustné obohacovanie. Maximálna suma peňažného zadosťučinenia, ktorú môže súd priznať, je ohraničená výškou žalobcami požadovaného peňažného zadosťučinenia. Podľa ustálenej judikatúry (rozhodnutie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 6MCdo 15/2012) je potrebné pri ustálení výšky náhrady nemajetkovej ujmy zobrať do úvahy aj iné hmotnoprávne predpisy upravujúce odškodnenie napr. zákon č. 215/2006 Z. z. o odškodňovaní osôb poškodených násilnými trestnými činmi. Podľa § 5 ods. 1 citovaného zákona v znení účinnom k 20.7.2017, ak bola trestným činom spôsobená smrť, poškodený má nárok na vyplatenie odškodnenia v sume päťdesiatnásobku minimálnej mzdy, a ak právo na odškodnenie majú viacerí poškodení, rozdelí sa uvedená suma medzi nich rovnakým dielom. Minimálna mzda v r. 2017 bola 435,- eur a jej 50-násobok činí 21.750,- eur.

40. Pri stanovení výšky peňažnej náhrady nemajetkovej ujmy súd prihliadol na úzke citové väzby žalobkýň k zosnulému H. B., skutočnosť, že v čase úmrtia mal 56 rokov, bol zdravý, pracoval, viedol aktívny život, podieľal sa na finančnom zabezpečení rodiny, vytváral rodinné zázemie a bol oporou manželke aj obom dcéram. Vzhľadom k jeho veku by s pravdepodobnosťou hraničiacou s istotou viedli takýto rodinný život ešte dlhodobo. V rámci posudzovania okolností, za ktorých k neoprávnenému zásahu došlo zohľadnil, že zosnulý dopravnú nehodu nezavinil, a že túto svojim nedbanlivostným konaním zavinil poistenec žalovanej O. I.. Zohľadnil tiež morálne zadosťučinenie žalobkýň vo forme právneho postihu vodiča vozidla O. E. I., ktorému bol v trestnom konaní uložený na trest zákazu činnosti viesť všetky motorové vozidlá na dobu sedem rokov a trest odňatia slobody v trvaní dvoch rokov s podmienečným odkladom na skúšobnú dobu v trvaní piatich rokov, ale na strane druhej aj postoj O. I., ktorý sa žalobkyniam žiadnym spôsobom neospravedlnil ani neprejavil ľútosť či sústrasť v súvislosti s úmrtím ich manžela a otca. Pri svojom rozhodnutí súd prihliadol aj na výšku odškodnenia za smrť človeka podľa zákona č. 215/2006 Z. z., avšak zohľadniac okolnosti vzniku dopravnej nehody a dopad tejto udalosti do sféry žalobkýň, dospel k záveru, že v prejednávanej veci je dôvodné priznať žalobkyniam vyššie ako citovaným zákonom priznávané odškodnenie obetiam trestných činov voči štátu.

41. Po posúdení všetkých hore uvedených okolností súd za primeranú považoval a žalobkyniam priznal náhradu nemajetkovej ujmy v peniazoch vo výške uvedenej vo výroku I. rozsudku. Cieľom zadosťučinenia v peniazoch je vyvážiť a zmierniť nepriaznivý následok neoprávneného zásahu t.j. nemajetkovú ujmu vzniknutú na osobnosti fyzickej osoby. Vyššiu peňažnú náhradu súd priznal žalobkyni 1/, pretože ide o manželku zosnulého, ktorá s ním žila v spoločnej domácnosti a tvorili najužší okruh rodiny. Náhla a nečakaná smrť manžela ju postavila do novej životnej situácie nielen po stránke psychickej ale aj materiálnej. Vo veku 53 rokov stratila svojho dlhoročného životného partnera, najbližšieho človeka, ktorý jej bol oporou a zostala sama. Zhoršila sa aj jej finančná situácia, keďže do smrti manžela hospodárili spoločne. Žalobkyniam 2/ a 3/, dcéram zosnulého, súd priznal náhradu nemajetkovej ujmy v sume nižšej ako ich matke žalobkyni 1/. Okrem zhora uvedených skutočností zohľadnil, že v čase smrti otca boli už obe plnoleté vo veku 27 a 28 rokov, neboli od zosnulého existenčne závislé, ale aj to, že úzka citová väzba medzi rodičom a dieťaťom nezaniká ani sa neoslabuje z dôvodu, že dieťa žije, študuje alebo pracuje v zahraničí, a z výpovedí žalobkýň 2/ a 3/ bolo zistené, že otcom si boli blízke a boli v intenzívnom kontakte.

42. Keďže žalobkyne sa podanou žalobou domáhali priznania náhrady nemajetkovej ujmy žalobkyňa 1/ 30.000,- eur a žalobkyne 2/ a 3/ každá 20.000,- eur, v prevyšujúcej časti súd ich žalobu ako nedôvodnú zamietol, tak ako je uvedené vo výroku II. rozsudku.

43. Súd sa nestotožnil s námietkou žalovanej ohľadom náhrady za sťaženie spoločenského uplatnenia, ktorú vyplatila žalobkyni 1/, pretože išlo o odškodnenie ujmy na zdraví žalobkyne v dôsledku dopravnej nehody a v tomto konaní bola žalobkyňa odškodnená za nemajetkovú ujmu spočívajúcu v zásahu do jej osobnostných práv, a to za nemožnosť viesť so zosnulým manželom súkromný a rodinný život v dôsledku jeho predčasnej smrti zavinenej nedbanlivostným konaním poistenca žalovanej.

44. Podľa § 255 ods. 1 CSP súd prizná strane náhradu trov konania podľa pomeru jej úspechu vo veci.

45. Podľa § 262 ods. 1 CSP o nároku na náhradu trov konania rozhodne aj bez návrhu súd v rozhodnutí, ktorým sa konanie končí.

46. Žalobkyne sa podanou žalobou domáhali proti žalovanej priznania náhrady nemajetkovej ujmy vo výške uvedenej v ods. 1 odôvodnenia rozsudku. Pri rozhodovaní o trovách konania súd vyhádzal zo skutočností, že nemajetková ujma sa z hľadiska rozhodovania o trovách konania vyznačuje určitými špecifikami. Pokiaľ majetkovú škodu možno vyčísliť a objektivizovať, v prípade nemajetkovej ujmy náhrada slúži na primerané odškodnenie zásahu do objektívne nemerateľných hodnôt, a preto určenie jej výšky spočíva do určitej miery na úvahe súdu. Pokiaľ výška plnenia závisí aj na úvahe súdu, nevedia žalobcovia výsledok sporu ovplyvniť, a tak prípadné nevyhovenie žalobe v celom jej rozsahu nemožno považovať za čiastočný neúspech žalobcov a je dôvodné aj v rozhodnutí o trovách konania aplikovať ust. § 255 ods. 1 CSP. Preto súd podľa vyššie citovaného ust. § 255 ods. 1 CSP priznal žalobkyniam, ktoré boli v základe uplatneného nároku plne úspešné, proti žalovanej nárok na náhradu trov konania v rozsahu 100 % z priznanej náhrady nemajetkovej ujmy, tak ako je uvedené vo výroku III. rozsudku.

47. Podľa § 262 ods. 2 CSP o výške náhrady trov konania rozhodne súd prvej inštancie v lehote do 60 dní po právoplatnosti uznesenia, ktorým sa konanie končí, samostatným uznesením, ktoré vydá súdny úradník.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku môže podať odvolanie strana, v ktorej neprospech bolo rozhodnutie vydané, do 15 dní odo dňa jeho doručenia na Mestskom súde Košice písomne, v piatich vyhotoveniach (§ 355 ods. 1, § 359, § 362 ods. 1 CSP).
V odvolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania, t.j. ktorému súdu je určené, kto ho robí, ktorej veci sa týka, čo sa ním sleduje, podpisu a spisovej značky konania (§ 127 ods. 1, 2 CSP) uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne /odvolacie dôvody/ a čoho sa odvolateľ domáha /odvolací návrh/ (§ 363 CSP).
Rozsah, v akom sa rozhodnutie napáda, môže odvolateľ rozšíriť a odvolacie dôvody a dôkazy na ich preukázanie meniť a dopĺňať len do uplynutia lehoty na podanie odvolania (§ 364, 365 ods. 3 CSP).

Odvolanie možno odôvodniť len tým, že
a) neboli splnené procesné podmienky,
b) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces,
c) rozhodol vylúčený sudca alebo neprávne obsadený súd,
d) konanie má inú vadu, ktorá mohla mať za následok nesprávne rozhod- nutie vo veci,
e) súd prvej inštancie nevykonal navrhnuté dôkazy, potrebné na zistenie rozhodujúcich skutočností,
f) súd prvej inštancie dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam,
g) zistený skutkový stav neobstojí, pretože sú prípustné ďalšie prostriedky procesnej obrany alebo ďalšie prostriedky procesného útoku, ktoré neboli uplatnené, alebo
h) rozhodnutie súdu prvej inštancie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci (365 ods. 1 CSP).

Odvolanie proti rozhodnutiu vo veci samej možno odôvodniť aj tým, že právoplatné uznesenie súdu prvej inštancie, ktoré predchádzalo rozhodnutiu vo veci samej, má vadu uvedenú v odseku 1, ak táto vada mala vplyv na rozhodnutie vo veci samej (365 ods. 2 CSP).

Ak povinný dobrovoľne nesplní, čo mu ukladá vykonateľné rozhodnutie, oprávnený môže podať návrh na vykonanie exekúcie podľa zákona č. 233/1995 Z.z. o súdnych exekútoroch a exekučnej činnosti (Exekučný poriadok) v znení neskorších predpisov.